

Ці плани враховують індивідуальні потреби та можливості кожної дитини, сприяють її розвитку.

Надаю психологічну підтримку не лише дітям, а й їхнім батькам, консультую щодо особливостей розвитку та виховання дитини, сприяю створенню позитивного психологічного клімату в родині. Допмагаю педагогам адаптувати навчальні програми, надаю консультації з питань роботи з дітьми з особливими потребами, а також проводжу навчальні семінари та тренінги. У своїй корекційно – розвивальній роботі використовую спеціальні програми та ігрові ситуації, спрямовані на розвиток комунікативних навичок, спілкування та взаємодію з іншими дітьми, що сприяє їхній успішній інтеграції у соціум.

Використані джерела

1. Закон України «Про освіту». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://surl.li/joxnng>.
2. Наказ Міністерства освіти і науки України № 609 від 08.06.2018 року «Про затвердження примірних положень про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-primirnogo-polozhennya-pro-komandu>

psihologo-pedagogichnogo-suprovodu-ditini-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-v-zakladi-zagalnoyi-serednoyi-ta-doshkilnoyi-osviti.

3. Педагогіка інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник/ С.П. Миронова. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. 2018 – 164 с.

4. Колупаєва А.А., Данілавічюте Е.А., Литовченко С.В. Професійне співробітництво в інклюзивному навчальному закладі: навчально-методичний посібник. – Київ: Видавнича група «А.С.К.», 2012. – 192 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).

5. Інклюзивна освіта. Підтримка розмаїття у класі: практ. посіб. / [Тім Лорман, Джоан Деппелер, Девід Харві]; пер. з англ. Київ: — СПД – ФО Парашин І.С. 2010. – 296 с.

6. Інклюзивне навчання: вибір батьків / А.А. Колупаєва, Л.М. Наконечна, — Харків: Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. – 56 с. – (Інклюзивне навчання за нозологіями).

7. Путівник для батьків дітей з особливими освітніми потребами: Навчально-методичний посібник у 9 книгах / За заг. ред. Колупаєвої А.А. – Київ: ТОВ ВПЦ «Літопис-XX» — 2010. – (Серія «Інклюзивна освіта»).

8. Лідерство та інклюзивна освіта : навч.- метод. посіб./ Єфімова С. М., Королюк С. В.; за заг. ред. Колупаєвої А. А. — ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2012. — 164 с. — (Серія «Інклюзивна освіта»).

Ірина ЗАВІША,

вихователька-методист, старший вихователь Дунаєвецького ЗДО №4 «Теремок»

Наступність дошкільної та початкової освіти в організації інклюзивного навчання

Право дітей із відхиленнями в розвитку на рівний доступ до якісної освіти закріплено ISSN 1992-5786. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах 74 Конституцією України, міжнародними документами з питань прав інвалідів, Законами України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», «Про реабілітацію інвалідів в Україні», «Про освіту», «Про охорону дитинства» та ін. У цих документах визначено принципи, освітні орієнтири, завдання щодо створення умов для особистісного розвитку, творчої самореалізації дітей, які потребують додаткової освітньої підтримки в інклюзивному середовищі закладу дошкільної освіти (ЗДО) і Нової української школи (НУШ).

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та

дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу» з 2010 р. у загальноосвітніх навчальних закладах запроваджено інклюзивне навчання. У ст. 20 Закону України «Про освіту» зазначено, що інклюзивне навчання здобувачів освіти базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників [1]. На основних положеннях Міжнародної конвенції ООН про права дитини, Законах України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства» та інших нормативних актах стосовно дитинства ґрунтується і Базовий компонент дошкільної освіти України. Державний стандарт дошкільної освіти спрямовує зусилля батьків, педагогів, психологів на розвиток творчого потенціалу дитини, котра має свої особливості у дошкільному дитинстві,

на своєчасне підтримання досягнень індивідуальної своєрідності неповторного життєвого шляху дитини, забезпечення психолого-педагогічного супроводу розвитку дитини у дошкільні роки [2].

Наступність між дошкільною та початковою ланками освіти дітей з особливими освітніми потребами розглядається як зв'язок і узгодженість цілей, завдань, змісту, методів, форм організації, що забезпечують пізнавальний розвиток дитини, її успішне навчання і виховання. Реалізація наступності між цими ланками має забезпечити створення системи неперервної освіти з урахуванням:

- збереження цінності кожного вікового періоду розвитку дитини; – готовності до шкільного навчання (на дошкільній сходинці освіти);
- опори на результат корекційно-розвиваючого навчання;
- сформованості умінь вчитися як фундаментального новоутворення;
- засвоєння різноманітних форм комунікативно-мовленнєвої діяльності на різних вікових етапах[3].

Планомірне впровадження у практику початкової школи спеціально організованого спільного навчання спеціальної підготовки, яка, на думку Л. Годовнікової, повинна починатися зі спільного навчання ще у закладі дошкільної освіти та проводитися за такими напрямками:

- підготовка суспільства до необхідності запровадження інклюзивної освіти як економічного процесу демократизації та гуманізації усього суспільства;
- підготовка педагогічного персоналу масової школи до прийняття дитини з особливими освітніми потребами;
- просвіта батьків дітей;
- формування методичної готовності вчителів до роботи з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами;
- укомплектування штату інклюзивної школи спеціалістами корекційної освіти;
- організація співпраці спеціалістів масової школи, які працюють з дітьми з ООП, з педагогами системи спеціальної освіти;
- розробка конкретних рекомендацій для роботи з дітьми, що потребують корекції в умовах масової школи [4].

Узгодженості дій потребує і діяльність психологічних служб закладів дошкільної і загальної середньої освіти. Взаємодія закладів дошкільної і початкової освіти у питанні роботи соціально-психологічних служб може включати:

- здійснення єдиного психолого-педагогічного контролю за динамікою розвитку дітей;
- дослідження рівня розвитку базових якостей особистості дітей старшого дошкільного віку як умови успішного навчання у початковій школі;
- аналіз умов успішної адаптації учнів першого класу до шкільного життя;
- застосування корекційно-розвивальних методів у роботі з дітьми старшого дошкільного і молодшого шкільного віку, які потребують індивідуального підходу;
- проведення спільних методичних заходів.

Зміст конкретних заходів (теми та питання засідань педагогічних рад, круглих столів, семінарів-практикумів, спільних методичних об'єднань тощо) зазначається у річних планах роботи закладу дошкільної освіти та закладу загальної середньої освіти.

Наступність дошкільної і початкової освіти забезпечується шляхом єдності підходів до організації життєдіяльності дитини шостого та сьомого (восьмого) років життя незалежно від соціально-педагогічних умов здобуття освіти: заклад дошкільної освіти, перший клас початкової школи, група Центру розвитку дитини, сімейне виховання тощо. Діяльність закладів освіти щодо забезпечення наступності має здійснюватися педагогічними колективами спільно і системно. Об'єднані зусилля педагогічних колективів закладів дошкільної і загальної середньої освіти та батьківської громадськості забезпечити психологічно виважений та успішний для дитини перехід з попереднього рівня – дошкільна освіта, на наступний – початкова освіта [5].

Використані джерела

1. Закон України «Про освіту». Відомості Верховної Ради. 2017. № 38–39. Ст. 380.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
(дата звернення: 20.02.2024).
2. Базовий компонент дошкільної освіти України / Під наук. керівн. Піроженко Т.О., авт. кол-в: Байер О.М., Безсонова О.К., Брежнева О.Г., Гавриш Н.В., Загородня Л.П. та ін. 2021. 37 с. <https://surl.luhpxmile>.
3. Дзюбо Л. В. До проблеми наступності у розвитку дошкільників і молодших школярів// Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: Тези доповідей...: Університет «Україна», 2008. С.719.
4. Годовнікова Л.В. Умови інтегрованої освіти дітей з порушенням розвитку. Педагогіка.2008.№8. С. 36-43.
5. Інструктивно-методичні рекомендації щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти (Додаток до листа МОН України від 19.04.2018 1/9-249).